

בנק מזרחי טפחות

דוח סיכונים לרבעון השלישי של שנת 2022

דוח זה כולל מידע נלווה לדוחות הכספיים של הבנק והינו ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל ודרישות גילוי נוספות של הוועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

אתר מגנ"א של רשות ניירות ערך כולל גם את הדיווחים הבאים: דוח סיכונים זה ומידע פיקוחי נוסף על מכשירי ההון הפיקוחיים שהנפיק הבנק (להלן: "הדיווחים"). בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללים תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הביניים והדיווחים האמורים גם באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות הבנק < קשרי משקיעים < מידע כספי

תוכן העניינים הראשי

7	מידע צופה פני עתיד
8	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
10	גישת הבנק לניהול סיכונים (OVA)
10	מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון
10	סיכונים מובילים ומתפתחים
11	מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם
15	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
15	הון ומינוף
15	הרכב ההון הפיקוחי
16	הרכב ההון הפיקוחי
18	יחס המינוף
20	סיכון אשראי
20	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
22	סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית
22	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5) ⁽¹⁾⁽²⁾
23	סיכון אשראי של צד נגדי
26	סיכון שוק
26	סיכון שוק בגישה הסטנדרטית
27	סיכון נדילות
27	יחס כיסוי הנדילות (LIQ1)
31	התפתחויות ביחס כיסוי הנדילות
31	יחס מימון יציב נטו (LIQ2)
33	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת דוח הסיכונים

8	יחסים פיקוחיים עיקריים - נתוני מפתח
15	סקירות נכסי סיכון משוקללים (OV1)
15	תמצית רכיבי ההון הפיקוחי, יחס ההון לרכיבי סיכון של הקבוצה ויחסי ההון המזעריים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים
16	הרכב ההון הפיקוחי
19	פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק
19	גילוי על יחס המינוף
20	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CRI)
21	שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)
22	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5)
23	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
23	הקצאת הון בגין התאמת שערון לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
26	רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק
27	יחס כיסוי הנזילות
30	הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)
30	הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים
31	פרטים בדבר יחס מימון יציב נטו

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

דוח סיכונים

דוח סיכונים זה כולל מידע נלווה נוסף לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2022. תמצית הדוחות הכספיים ומידע נלווה לתמצית הדוחות הכספיים, לרבות דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים זה וגילויים פיקוחיים נוספים אושרו לפרסום בישיבת הדירקטוריון של הבנק שהתקיימה ביום 28 בנובמבר 2022 (ד' בכסלו התשפ"ג).

דוח הסיכונים והגילויים הפיקוחיים הנוספים ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו הכוללות דרישות גילוי מתוך הנדבך השלישי של באזל, דרישות גילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (ה-FSF) ודרישות גילוי נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, המתכונת הרבעונית של דוח הסיכונים הינה מצומצמת וממוקדת בגילויים איכותיים וכמותיים אשר ניתוחם והצגתם בתדירות רבעונית, מהותית לקוראי הדוח.

ככל הנדרש, יש לעיין בדוח זה ביחד עם דוח הסיכונים לשנת 2021.

הגילוי בדוח זה מיועד לאפשר למשתמשים להעריך מידע משמעותי הכלול בו לגבי יישום מסגרת העבודה למדידה והלימות הון וליישום הוראות "באזל III: מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית".

כלל הדוחות האמורים מפורסמים גם באתר האינטרנט של הבנק:

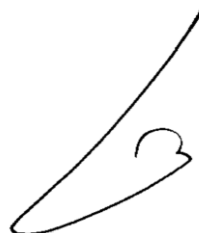
www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

דורון קלאוזנר

סגן מנהל כללי
מנהל סיכונים ראשי, CRO

משה לארי

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים ודוח הסיכונים:

רמת גן 28 בנובמבר 2022

ד' בכסלו התשפ"ג

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הסיכונים, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות של רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי הון אנושי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים – נתוני מפתח

להלן נתוני מפתח הרלבנטיים לפרופיל הסיכון של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

		2021				2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
יחסים פיקוחיים ופיננסיים עיקריים								
הון זמין								
הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾	20,708	21,783	22,099	21,969	22,650	23,567	24,332	
הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר	20,607	21,709	22,045	21,935	22,355	23,277	24,047	
הון כולל	27,373	30,267	30,268	29,883	30,314	31,555	32,186	
הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר	26,825	29,746	29,767	29,402	30,097	31,287	31,923	
נכסי סיכון משוקללים								
סך נכסי סיכון משוקללים (RWA)	203,936	206,779	211,706	218,710	226,301	235,783	245,282	
יחס הלימות הון (באחוזים)								
יחס הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾	10.15	10.53	10.44	10.04	10.01	10.00	9.92	
יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר	10.10	10.50	10.41	10.03	9.86	9.85	9.75	
יחס הון כולל	13.42	14.64	14.30	13.66	13.40	13.38	13.12	
יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר	13.15	14.38	14.06	13.44	13.28	13.25	12.94	
יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾	8.66	8.63	8.60	8.60	9.61	9.62	9.61	
יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾	1.49	1.90	1.84	1.44	0.40	0.38	0.31	
יחס המינוף								
סך החשיפות	401,308	406,235	411,555	423,950	426,244	450,369	462,856	
יחס המינוף (באחוזים) ⁽³⁾	5.16	5.36	5.37	5.18	5.31	5.23	5.26	
יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים) ⁽⁴⁾	5.13	5.34	5.36	5.17	5.24	5.17	5.20	
יחס כיסוי נזילות⁽⁴⁾								
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה	84,754	88,745	91,377	88,141	85,927	84,379	84,602	
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו	63,729	66,992	72,679	70,541	71,724	70,430	70,909	
יחס כיסוי הנזילות (באחוזים)	133	132	126	125	120	120	119	
יחס מימון יציב								
סך הכל מימון יציב זמין ⁽⁵⁾	-	-	-	259,631	258,878	274,230	285,733	
סך הכל מימון יציב נדרש	-	-	-	218,447	223,862	240,140	246,196	
יחס מימון יציב נטו (באחוזים)	-	-	-	119	116	114	116	
מדדי ביצוע								
תשואת הרווח הנקי ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	14.1	19.8	16.2	12.9	21.9 ⁽⁸⁾	19.4	20.8	
תשואת הרווח לנכסי סיכון ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾	1.34	1.92	1.62	1.26	2.07	1.82	1.96	
פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו	117.7	115.8	117.0	113.4	110.5	109.9	113.6	
מדדי איכות אשראי עיקריים								
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	0.96	0.86	0.83	0.77	0.89	0.88	0.91	
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת אומדן הפסדי אשראי הגלומים ביתרת האשראי לציבור של בנק אגוד, מתוך האשראי לציבור	1.07	0.95	0.91	0.85	0.94	0.91	0.94	
שיעור חובות שאינם צוברים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽⁷⁾	1.23	1.07	1.06	0.98	1.13	1.20	0.99	
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.02	(0.38)	(0.06)	(0.02)	0.11	0.14	0.20	
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.16	(0.80)	(0.11)	0.11	0.26	0.25	0.43	
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽⁷⁾	(0.06)	(0.14)	(0.02)	(0.09)	0.03	0.08	0.07	
	0.06	0.04	0.03	0.09	0.03	0.06	0.05	

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

שנת	תשעה חודשים	
	2021	2022
15.8	16.8	⁽⁸⁾ 20.6
1.53	1.63	1.95
(0.10)	(0.13)	0.15
(0.15)	(0.25)	0.30
(0.08)	(0.07)	0.06
0.05	0.04	0.05

מדדי ביצוע

תשואת הרווח הנקי⁽⁶⁾⁽⁷⁾

תשואת הרווח לנכסי סיכון⁽⁶⁾⁽⁷⁾

מדדי איכות אשראי עיקריים

הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו⁽⁷⁾

מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור

מזה: בגין הלוואות לדיור

שיעור מחיקת חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור⁽⁷⁾

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

– תשואת הרווח הנקי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ל-20.6%, זאת כתוצאה מגידול בנפח הפעילות, מעליית מדד המחירים לצרכן, ומעלייה בריבית בנק ישראל.

– יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 9.92%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 9.61%.

סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

- (1) לבנק אין מכשירי הון הנכללים ב"הון רוברד 1 נוסף", ולכן סך הון רוברד 1 זהה לסך הון עצמי רוברד 1.
- (2) לרבות דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה לאור משבר הקורונה. לפירוט נוסף על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה ראה פרק הון ומינוף.
- (3) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רוברד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו ברבעון. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון האחרון בתקופה המדווחת.
- (5) יחס מימון יציב נטו - יחס נזילות שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להמלצות ועדת באזל, ונועד לשמירה על מבנה מימון בר-קיימא לאורך זמן, בנוסף על יחס כיסוי הנזילות. הדרישה לחישוב ושמירה על יחס מימון יציב נטו מינימלי, וכן הדרישה לדיווח לציבור, היא החל מיום 31 בדצמבר 2021.
- (6) הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק.
- (7) מחושב על בסיס שנתי. בהתאם לחוזר מספר 2664-06 של בנק ישראל, עודכנה שיטת החישוב להצגת תשואה לתקופות ביניים. מספרי השוואה עודכנו בהתאם. תשואת הרווח הנקי בשנת 2021 בהתאם לשיטה הישנה הייתה: לתשעת החודשים הראשונים 17.1%, לרבעון הראשון 14.9%, לרבעון השני 21.3%, לרבעון השלישי 17.3%, לרבעון הרביעי 13.5%.
- (8) בנטרול השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על הון בתשעת החודשים הראשונים וברבעון הראשון של שנת 2022 ל-18.9% ו-16.6%, ויחס היעילות (Cost Income Ratio) מגיע ל-45.3% ול-48.8% בהתאמה.
- (9) החל מהרבעון הראשון של שנת 2022, בעקבות יישום ההוראות החדשות בדבר הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות, הלוואות לדיור בפיגור או בארגון מחדש, שעל פי ההוראות החדשות אינן צוברות הכנסות ריבית בדוחות הכספיים, שהוצגו בעבר כ"סיכון אשראי בעייתי צובר - לדיור", מוצגות כעת כ"אשראי לא צובר". כמו כן, כולל "אשראי לציבור בעייתי צובר - לדיור" גם הלוואות צוברות ריבית, המסווגות כבעייתיות עקב אינדיקציות איכותיות.

גישת הבנק לניהול סיכונים (ova)

מידע כללי על ניהול הסיכונים השונים ופרופיל הסיכון

הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול ובקרת סיכונים ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה 310 – "ניהול סיכונים", המבוססת על המלצות וועדת באזל, המתווה את עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים במערכת הבנקאית בישראל וקובעת את הסטנדרטים הנדרשים מהבנקים, ליצירת מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים ההולמת את דרישות הרגולציה, פרופיל הסיכון, אסטרטגיית הסיכון והיעדים העסקיים של הבנק. כלל מסמכי המדיניות של הבנק לניהול ובקרת סיכונים מבוססים על עקרונות יסוד אלו.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ ובהתאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה, תוך נטילת סיכונים בצורה מושכלת ושמירה על רמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון הכולל שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק.

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון ומבוסס על אסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק, על רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים וכן, על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק.

הסיבולת לסיכון מהווה קביעה ספציפית של רמות הסיכון לכלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק. רמות הסיכון נקבעות במגוון מדדים כמותיים ואיכותיים, התומכים בהשגת המטרות העסקיות, ומשאירים את הבנק בגבולות הגזרה אשר הוגדרו בתיאבון הסיכון הכולל ובכפוף למגבלות רגולטוריות קשוחות. סך מגבלות הסיכון, מגלמות באופן מצרפי את תיאבון הסיכון של הבנק ורמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן לקחת על עצמו.

התרחיש המערכתי

בהתאמה לפרקטיקה המקובלת בעולם, עורך הפיקוח מידי שנה, תרחיש קיצון מאקרו כלכלי אחיד למערכת הבנקאית, במטרה לבחון את עמידות הבנקים ומוקדי הפגיעות שלהם באירוע קיצון. במהלך 2021, הפיקוח ערך תרחיש קיצון מאקרו כלכלי אחיד. תרחיש הקיצון, התאפיין בזעזוע גלובלי, שהתבטא בהאטת הפעילות הכלכלית ובנפילות השווקים בעולם ובישראל. הריבית עולה בעקבות אינפלציה גבוהה, ובמקביל חלים ירידה חדה במחירי הנכסים, עלייה באבטלה והתכווצות הצריכה הפרטית. כמו כן, בסוף שנת 2022, מתחילה מערכה ביטחונית משמעותית בישראל, המביאה להחמרה נוספת בפעילות המשקית, ומביאה לירידה מהותית בדירוג האשראי של מדינת ישראל (ירידה ל - BBB), זאת לצד השינויים בסביבה העסקית והתגברות התחרות מול השחקנים הפיננסיים החדשים.

בסקירת הפיקוח על הבנקים לשנת 2021, פורסמו תוצאות תרחיש קיצון אחיד של המערכת. התוצאות מעידות כי מערכת הבנקאות צפויה להמשיך ולשמור על חוסנה ויציבותה גם בתנאי השוק קיצוניים שנבחו בתרחיש. הבנקים שמרו על יחסי הון נאותים לאורך התרחיש, ולא ירדו מיחס הון עצמי רובד 1 של 6.5% (רמת ההון המזערית הנדרשת מהפיקוח בתרחיש קיצון). הצמיחה, והעלייה בשיעורי האינפלציה והריבית, מביאים לעלייה בהכנסות ריבית נטו במערכת הבנקאות, זאת בשל עודף של הנכסים הצמודים על התחייבויות צמודות במערכת. עם זאת, עלייה זו מקשה על הלויים ובניהם נטלי המשכנתאות וגורמת לעלייה בהפסדי האשראי.

תוצאות התרחיש מציגות את ההתפתחות הצפויה של מאזן הבנק, נתוני הרווחיות ויחסי ההון והמינוף לאורך התרחיש, תוצאות הבנק מעידות אף הן על חוסן ויציבות תוך שמירה על יחסי הון ומינוף נאותים.

סיכונים מובילים ומתפתחים

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו לשורה של סיכונים פיננסיים ושאנים פיננסיים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המאקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, לשינויים החלים במודל העסקי ולמגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק, מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר וטכנולוגית המידע.

כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית ואלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים:

סיכון עסקי אסטרטגי – הינו סיכון בזמן אמת או סיכון עתידי, לרווחים, להון, למוניטין או למעמד הבנק, שעלול לנבוע מהחלטות עסקיות שאינן, הטמעה לא נאותה של החלטות הבנק או התאמה לא נאותה של הבנק לשינויים בסביבה העסקית בה הוא פועל.

התגברות התחרות והתפתחות הדיגיטציה במערכת הבנקאית, וכן השינויים בהתנהגות הלקוחות ובמודל העסקי עלולים ליצור השפעות מהותיות על המערכת הבנקאית בטווח הבינוני ארוך. כמו כן, שינויים רגולטוריים עלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק. השפעתן של הוראות רגולציה בתחומי ליבה של הפעילות הבנקאית, ובכללן השפעותיו האפשריות של החוק ל"הגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל". מטרת החוק הינה הגברת התחרות בשירותי הבנקאות הקמעונאיים תוך התייחסות לצד הייצע - הוספת שחקנים חדשים, ולצד הביקוש - הגברת יכולת הצרכן להשוות בין עלויות של שירותים פיננסיים.

ההתפתחויות הטכנולוגיות בעולם הפיננסיים והשינויים בהעדפות הצרכנים מובילים למעבר גובר של הפעילות הבנקאית לדיגיטל. התפתחות הבנקאות הפתוחה עשויה להוביל להתעצמות התחרות בזירת המחיר, בייחוד בתחום השלומים והעברות הכספים. על רקע התפתחויות אלה, קיים סיכון גובר

לפיצול צריכת סל המוצרים הבנקאיים, ולהתגברות האיום התחרותי על מערכת הבנקאות כתוצאה מכניסה של גופים פיננסיים חוץ-בנקאיים וחברות טכנולוגיה לתחומי פעילות בנקאיים. הבנק נערך לעולם הטכנולוגי המתנה באמצעות התאמת פונקציית הייצור הבנקאית, בין היתר, באמצעות השקעות בטכנולוגיה.

ביום 26 באפריל 2021 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת, בין היתר, על מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית, מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המותאמות לצרכי הלקוח, התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית וסינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 071448-01-2021).

הסיכון העסקי אסטרטגי עלול להיות מושפע גם משינויים בסביבה המאקרו כלכלית – מצב הכלכלה העולמית והמקומית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. הכלכלה הישראלית שמרה על פעילות גבוהה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, זאת, על אף ההאטה בכלכלה העולמית אשר הושפעה מהמלחמה באוקראינה, מהטלת סגרים בסין בשל התפרצויות גלי תחלואה ומעליית קצב האינפלציה, והעלאות הריבית של הבנקים המרכזיים השונים, שהגבירו את חוסר הוודאות בשוק. שיעור הריבית בנק ישראל עלה בסוף חודש אוקטובר לשיעור של 2.75%.

המשך העלייה הריבית ובאינפלציה צפויה לייקר את האשראי, ולהשפיע על סיכון האשראי בבנק. הבנק מנטר באופן שוטף את ההשפעות הפוטנציאליות על פעילותו העסקית. כמו כן, עדיין קיימת אי ודאות בנוגע להשלכותיה העתידיות הפוטנציאליות על הפעילות העסקית והכלכלית, הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות.

סיכוני אבטחת מידע וסייבר – איומי הסייבר ממשיכים להתפתח ולהתגבר כלפי גופים פיננסיים. חלה עלייה בתחום ובמוטיבציה של אירועי התקיפה, וחל גידול משמעותי בכמות אירועי הסייבר ובהיקף הפסדים הנובע מאירועים אלה בעולם. כמו כן, השלכות משבר הקורונה על מגוון פעילויות וארגונים העצים את סיכון הסייבר. וכן, ההתפתחויות הטכנולוגיות והדיגיטליות במערכת הבנקאית, מגדילות את משטחי האיום, מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני ההגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המאתגרים בהם הבנק נדרש לעמוד ועל מנת לצמצם את היכולת לבצע פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

סיכון טכנולוגי – הסיכון הטכנולוגי מהווה סיכון משמעותי במערכת הבנקאית. הסיכון מושפע מההאצה בהתפתחות הטכנולוגיה והדיגיטליות במענה לצורכי הלקוחות המשתנים. מערכות הליבה הוותיקות בבנקים, במקביל לריבוי דרישות רגולציה בנקאית בלוחות זמנים קצרים, מעצימות את הנזק הפוטנציאלי העולל לנבוע מסיכוני הטכנולוגיה שהינם מהותיים לפעילות התקינה של הבנק. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, המשיכה חטיבת הטכנולוגיה לפעול באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ומתן מענה לצרכים הטכנולוגיים הנוכחיים והעתידיים הנדרשים לפעילותו.

סיכון ציות ורגולציה – פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות". הוראות הציות כוללות גם את חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול חוקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - "חוק הייעוץ") (להלן ביחד - "דיני ניירות ערך"), וכן את חוק התחרות הכלכלית, התשס"ח-1988. הטיפול בציות לחוקים אלה מבוצע גם במסגרת תוכניות אכיפה פנימיות של דיני ניירות ערך ודיני התחרות הכלכלית, בהתאמה. וכן, סיכון הציות כולל גם את נושא ההגנות ודיני הגנת הפרטיות.

יודגש כי יתיאון הבנק לסיכוני ציות ורגולציה, בכל הקשור לציות להוראות הדין החלות על הבנק, הוא אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאתרו בציות להוראות הדין יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית, הכוללת פעולות נדרשות להפחתת סיכון הציות.

כמו כן, עקב התמשכות המלחמה בין רוסיה לאוקראינה, הבנק ממשיך לעקוב אחר רשימות הסנקציות (בכלל זה הסנקציות הסקטוראליות) שפורסמו בנושא זה על ידי ארה"ב, האיחוד האירופי ואנגליה, ומיישם אותן.

סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים – הינם סיכונים הנובעים מפוטנציאל ההשפעה המזיקה של שינויים סביבתיים על התאגידים הפיננסיים. הבנק חשוף להפסד העולל לנבוע כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות שנגרמו כתולדה של מפגעים סביבתיים ורגולציה בתחום איכות הסביבה, או מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהוא מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה: מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה. הסיכונים הסביבתיים כוללים: זיהום אוויר, מים וקרקעות, פגיעה במגוון הביולוגי ובירוא יערות. סיכונים אקלים – הינם סיכונים שנוצרים מהתגברות תדירות ועוצמת אירועי מזג האוויר בעקבות התחממות כדור הארץ. סיכונים אקלים כוללים סיכונים מעבר הנובעים מקידום מהליכים להפחתת ההתחממות לרבות צמצום פליטות הפחמן (כגון: מעבר למקורות אנרגיה מתחדשים, מיסוי פחמן, שיפור היעילות האנרגטית וכד') וסיכונים פיזיים המתממשים כהשפעה ישירה משינויי אקלים, כגון: שריפות, שיטפונות וכד'. הבנק רואה חשיבות בקידום הפעילות וניהול הסיכונים בנושא זה, ונערך להרחבת פעילותו, ולניטור וניהול הסיכונים הסביבתיים לרבות סיכונים אקלים, בהתאמה לציפיות הפיקוח על הבנקים ולפרקטיקה העולמית המתפתחת בנושא.

לפרטים נוספים בדבר ניהול סיכונים אלה, ראה פרק סביבה, חברה וממשל בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

מיפוי כללי של גורמי הסיכון ומידת השפעתם

הבנק קבע מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים בקבוצה, הכוללת את מיפוי הסיכונים המהותיים וסף המהותיות שלהם, וכן הגדרה של מנהלי סיכון (RO Risk - Owner) לכלל הסיכונים. עבור כל סיכון נאמד פוטנציאל ההשפעה שלו על הפעילות העסקית, במהלך השנה הקרובה. בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון, חברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים לכל אחד מהם והערכות ההנהלה לגבי מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון, על פי סולם הכולל חמש רמות סיכון: נמוכה, נמוכה-בינונית, בינונית, בינונית-גבוהה וגבוהה.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

הבנק מעריך את רמות הסיכון בהתאם לאומדן היקף ההשפעה (פוטנציאל ההשפעה) על הון הבנק, במהלך השנה בתרחישים בעוצמות שונות, במצב עסקים רגיל ובמצב קיצון, בהתאם לדרגות החומרה כפי שנקבעו במדיניות מסגרת ניהול הסיכונים. יצוין כי הערכת השפעת הנזק הפוטנציאלי על הון הבנק, מבוצעת תוך בחינה הן של מדדים כמותיים והן של מדדים איכותיים לרבות, איכות ניהול הסיכון, קיום תכניות חירום ויכולת תגובה מהירה ודינמית של הבנק למזעור הנזק מהתממשות אירועי קיצון. ההערכה של רמת הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים הינה סובייקטיבית, כאשר בחלק מהסיכונים ישנם מדדים כמותיים מובהקים ובחלקם ההערכה הסובייקטיבית היא משמעותית יותר. זאת, בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP השנתי של הבנק, הכולל הערכה עצמית של רמות הסיכון, איכות תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים, לרבות כיוון התפתחות הסיכונים בשנה הקרובה, וההלימה עם תוכנית העבודה של היחידות השונות. תוצאות אלו נידונות בהרחבה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק.

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכוני אשראי ⁽¹⁾	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכוני שוק ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽⁴⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽⁵⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

- (1) כולל ריכוזיות בענף בינוי ונדל"ן.
- (2) כולל סיכון אופציות ומניות הממופה בבנק אגוד.
- (3) כולל סיכון הלבנת הון ומימון טרור וסיכון חוצה גבולות.
- (4) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.
- (5) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

להלן עיקרי ההתפתחויות ביחס לגורמי הסיכון, שחלו בתקופה המדווחת:

ברבעון השלישי של שנת 2022, לא חל שינוי מהותי בהערכת הסיכונים ובפרופיל הסיכון של הבנק, אך השינויים בסביבה המאקרו כלכלית, התנדודתיות בשווקים ואי הוודאות בנוגע להתפתחותם והיקף ההשפעה שלהם על הבנק, עלולים להשפיע על סיכוני האשראי והסיכונים הפיננסיים, ועל כן, הבנק מנטר באופן הדוק את רמות הסיכון.

ברבעון הנוכחי, רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי והסיכון בגין איכות לווים וביטחונות נותרה ברמה בינונית.

נמשכת מגמת הירידה בהשפעות הנובעות ממגיפת הקורונה על הפעילות הכלכלית בישראל ועדיין קיימת אי ודאות מסוימת בנוגע להשלכותיה העתידיות הפוטנציאליות על הפעילות העסקית והכלכלית, הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות אלו. עם זאת, התמשכות מלחמת רוסיה אוקראינה, והשינויים בסביבה המאקרו כלכלית בארץ ובעולם, מגבירים את אי הוודאות בשוק. שיעורי הריבית ממשיכים לעלות, ושיעור האינפלציה בארץ ובעולם מוסיף להיות גבוה וזאת בעיקר, בשל התנדודות במחירי האנרגיה והתנדודות במחירי הסחורות בעולם. שינויים אלו, עלולים להשפיע על פעילות הבנק, לייקר את האשראי, ולהשפיע על ניהול סיכון האשראי. עקב אי הוודאות בנוגע להתפתחויות בסביבת המאקרו והיקף ההשפעה שלהם על הבנק, הבנק ממשיך בניטור הדוק של ההשפעה הפוטנציאלית של שינויים אלה על פעילות הבנק, הן בתחומים פיננסיים והן בהיבטי אשראי.

הערכת ההשפעה הכוללת של סיכוני האשראי והריכוזיות הענפית, כוללת את הערכת הסיכון בגין חשיפת הבנק לענף הבינוי והנדל"ן. פעילות הבנק מתמקדת בעיקר במתן אשראי לבנייה בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי, ולחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

ברבעון השלישי לשנת 2022, פעל הבנק להמשך הרחבת פעילות האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, כאשר, המשך הצמיחה בפעילות מתקיימת תוך שמירה על הליכי חיתום ומרווחי אשראי המשקפים את הסיכון, ומנוהלת תחת ניטור שוטף. ההערכה היא כי אין השפעה מהותית בפעילות זו על רמת סיכון האשראי הכוללת של הבנק. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק, נותר בשיעור נמוך יחסית של כ-15% (לעומת שיעור של כ-14.4% ברבעון הקודם, שיעור של כ-14.7% בסוף שנת 2021, ושיעור של כ-14.1% בסוף שנת 2020).

רמת הסיכון בתיק האשראי לדיור נותרה נמוכה. לאחר משבר הקורונה, מרבית הלווים חזרו לשלם באופן סדיר, אך ישנם שינויים מאקרו כלכליים משמעותיים וקיימת אי וודאות בנוגע להמשך התפתחותם והשפעתם, ובפרט השפעת הירידה בכונש החזר של הלווים, עקב העלייה בריבית ובאינפלציה. הבנק ממשיך לנטר את הסיכון בתיק באופן שוטף ובפרט, השפעת העלייה בריבית ובאינפלציה על התיק, ומבצע תרחישי קיצון לבחינת השפעות העלאת ריבית נוספת. התוצאות בשלב זה מצביעות על כך כי לא חל שינוי מהותי ברמת הסיכון, אך כאמור קיימת אי וודאות בנוגע להמשך ההתפתחויות והשפעתם.

סיכון שוק וריבית נותר ברמת סיכון נמוכה – בינונית, ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון נותרו יציבים ביחס לרבעון קודם וזאת על אף המשך העלייה בריבית ובעקומי ההיוון והתנודתיות בשווקים. הבנק עוקב ומנטר אחר ההשפעה הפוטנציאלית על פעילות הבנק.

ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור - ביום 9 במאי 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור (תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411). על רקע הגידול בהיקפי פעילות של לקוחות במטבעות וירטואליים ומאחר והפיקוח על הבנקים רואה בשירותי תשלום שמעניקים תאגידים בנקאיים אגב פעילות במטבע וירטואלי כפעילות בסיכון גבוה בהיבטי איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, התיקון להוראה מעגן את הדרישות הייחודיות מהמערכת הבנקאית ניהול סיכון איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור הכרוך במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים. תחולתם של התיקונים להוראה זו הינם ביום 09.11.22 והבנק נערך ועמדם בהוראה במועד. ליישום החוזר לא לצפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הסיכון הטכנולוגי וסיכונים אבטחת מידע וסייבר, הינם מבין הסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכונים אלה, עלול להיות משמעותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בשעת חירום. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיית העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. בפועל לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי ובנושא אבטחת מידע וסייבר. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפת דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו, לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק, פעולות אלו הותירו את רמת הסיכון ללא שינוי.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה בינונית. במהלך הרבעון, רמת הכוונות בבנק עמדה על "צהובה" בעקבות התמשכות הלחיצה באוקראינה ובשל התנודתיות בשווקים והמשך העלייה בריבית. בפועל לא נצפו אירועים ו/או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. הבנק שמר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (על בסיס מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2022 הסתכם ב-119%. יחס מימון יציב (על בסיס מאוחד) ליום 30.9.2022 עמד על 116%. ולא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון.

בחודש מאי 2022 אישר הפיקוח על הבנקים פטור לבנק אגוד מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 342 "ניהול סיכון נזילות" והוראת ניהול בנקאי תקין 221 "יחס כיסוי הנזילות", והעברת ניהול הנזילות הלכה למעשה לבנק מזרחי טפחות. החל מיום 01 ביוני 2022 בנק מזרחי טפחות מנהל את סיכון הנזילות עבור בנק אגוד כאשר מדידת יחסי הנזילות בבנק מזרחי טפחות הינם על בסיס סולו, בראייה ממוזגת, קרי יחד עם נתוני בנק אגוד. בקרות על חישוב היחסים מופעלות על ידי הקו השני בבנק מזרחי טפחות. דסק הנזילות בבנק אגוד ממשיך לפעול ולנהל את חובת הנזילות הרגולטורית והנזילות העסקית באגוד, תוך שמירה על מגבלות נזילות פנימיות שהוגדרו בבנק.

במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2022, רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה. הבנק ממשיך ומנטר את השפעת מיזוג בנק אגוד באופן שוטף. עד כה לא זוהתה השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022, רמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

התוכנית האסטרטגית

לפרטים בדבר התוכנית האסטרטגית החדשה של הבנק לשנים 2021-2025, ראה פרק יעדים ואסטרטגיית עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021.

מיזוג בנק אגוד

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה הצעת רכש חליפין למניות בנק אגוד, במסגרתה נרכשו 100% מהון המניות המונפק והנפרע של בנק אגוד ומזכויות ההצבעה בבנק אגוד.

במהלך שנת 2022 נמשך תהליך מיזוגו של בנק אגוד אל תוך הבנק. בין היתר, נמשכה בבנק קליטת הלקוחות של בנק אגוד, נסגרו כל סניפי אגוד למעט ארבעה (4) (עד לתאריך פרסום הדוחות הכספיים), אשר צפויים להיסגר עד סוף השנה, וכן הועברו פעילויות נוספות למזרחי טפחות. ובהן פעילות הנוסטרו של בנק אגוד.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

תהליך המיזוג הינו מהותי, בהיקף נרחב ובעל מורכבות רבה, ונושא בחובו מגוון רחב של סיכונים. תהליך המיזוג מבוצע באמצעות מספר צוותי עבודה נרחבים משותפים לבנק מזרחי טפחות ולבנק אגוד ובניהול מקיף של ועדת היגוי בראשות המנהל הכללי של הבנק, מנהלות לביצוע תוכנית המיזוג, וועדת דירקטוריון ייעודית שהוקמה על מנת לעקוב אחר התהליך. תהליך הסבת הלקוחות אשר החל ברבעון השני של שנת 2021, התבצע בהדרגה.

לאחר תאריך המאזן, הושלמה בהצלחה הסבת הפעילות הבנקאית ממערכות אגוד למערכות מזרחי טפחות. במסגרת זו הוסבו בחודש אוקטובר תיקי ההלוואות לדירוג ופעילות האשראי הצרכני של אגוד, ובמחצית השנייה של חודש נובמבר הוסבו חשבונותיהם של יתר לקוחות אגוד למזרחי טפחות. חלק הארי של החשבונות הועברו למזרחי טפחות מוקדם יותר, באופן מדורג. תהליכי ההסבה הממוכנים בוצעו תוך בקרה הדוקה שוטפת, הן על ידי קווי ההגנה בבנק - החטיבה לבקרת סיכונים והביקורת הפנימית - והן על ידי גורמי מקצוע ייצוגיים שנשכרו לביצוע בקרה, בדגש על שלמות ההסבה של כל ההיבטים הנוגעים ללקוח.

הבנק ממשיך לנהל את פרויקט המיזוג באופן מופרד מעסקי השוטפים ובצורה מדורגת, במטרה לאפשר עמידה ביעדי תוכנית העבודה במקביל לתהליך המיזוג.

ביום 5 בספטמבר 2022, הגיש הבנק לרשם החברות הצעת מיזוג. לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 5 בספטמבר 2022 (113842-01-2022). המיזוג הסטטוטורי של אגוד לתוך מזרחי טפחות צפוי לחול ביום 29 בדצמבר 2022.

ביום 1 באוגוסט 2022 הושלם תהליך של מיזוג סוכנויות הביטוח של בנק אגוד, עם ולתוך טפחות סוכנות לביטוח בע"מ, מקבוצת בנק מזרחי טפחות. לפרטים בדבר הסכמים למכירת השקעה של בנק אגוד בחברה לפיתוח חוף התכלת וכן 24 נכסי מקרקעין מניבים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.

לפרטים בדבר תוכנית הפרישה לעובדי בנק אגוד, ראה להלן בפרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל.

לפרטים בדבר הסכם בין אגוד מערכות בע"מ וחטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ לבין ועד עובדי אגוד מערכות, במסגרתו הוסדרה קליטתם של עובדי אגוד, ראה להלן בפרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

שינויים מקרו-כלכליים לרבות השפעות התפשטות נגיף הקורונה

הכלכלה הישראלית שמרה על פעילות גבוהה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, זאת, על אף ההאטה בכלכלה העולמית אשר הושפעה מהמלחמה באוקראינה, מהטלת סגרים בסין בשל התפרצויות גלי תחלואה ומעליית קצב האינפלציה והעלאות הריבית של הבנקים המרכזיים שהגבירו את אי הוודאות בשווקים. שיעור הריבית בישראל עלה באופן משמעותי, עד לרמה של 2.75%, בסוף חודש אוקטובר.

הבנק נמצא במוכנות גבוהה להמשכיות עסקית בחירום, ברבעון השלישי של שנת 2022, פעל הבנק בהמשכיות העסקית במסגרת כוונות שגרה וממשיך לעקוב ולנטר אחר מצב התחלואה בבנק ושומר את כל מערכי החרום ערוכים במידה ותהיה התפרצות מחודשת.

בהמשך להתאוששות המשק ממשיך הקורונה, נמשכת מגמת הצמצום בהלוואות בדחיית תשלומים על פי תמונה משבר הקורונה והיקפי הדחיות הנותרים נכון ליום 30 ביוני 2022, הינם בהיקפים קטנים אשר לא מצביעים על סיכון מהותי.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 יתרת האשראי שהעמיד הבנק במסגרת הקרנות בערבות המדינה הינה בסך של כ-3.7 מיליארדי שקלים חדשים. כנגד האשראי שניתן, בהתאם למתווה של בנק ישראל, השתתף הבנק וקיבל הלוואה מוניטרית ייעודית מבנק ישראל ל-3 שנים בריבית קבועה בשיעור של 0.1%, שיתרתה ליום 30 בספטמבר 2022 כ-4.9 מיליארדי שקלים חדשים..

לפירוט נוסף של ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה בפרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדירוג

ביום 31 בינואר 2022 פרסם בנק ישראל עדכון בנושא נהלים למתן הלוואות לדירוג (תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 451), זאת במטרה להגביר את השקיפות ולסייע ללקוחות לקבל החלטה מושכלת בתהליך נטילת המשכנתא. עדכון ההוראה מתייחס למספר היבטים הכוללים: פשוטות שתגביר את ההבנה של הלקוח, שקיפות ואחידות המידע ללקוח שתאפשר יכולת השוואה בין הצעות מבנקים שונים, כלים מקוונים לשימוש הלקוח וקיצור זמני הודעה על אישור עקרוני.

ההוראה מגדירה 3 סלים אחידים אותם נדרשים התאגידיים הבנקאיים להציע ללקוחות, באישור העקרוני ובנוסף רשאי הבנק להציע מסלול נוסף (אחד או יותר ללא הגבלה מצד בנק ישראל). בהתאם לשיקול דעת הבנק לתמהיל המתאים ללקוח. כמו כן התיקונים להוראה כוללים הנחייה לתאגידיים הבנקאיים להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים של הלוואות בטווחי זמן שונים לרבות של המסלולים האחידים שנקבעו בהוראה, לצורך קבלת אומדן של השפעת השינויים בתמהיל הלוואה על סכום ההחזר החודשי ועל הסכום הכולל שישולם עד סוף תקופת ההלוואה. חישבו החוזרים בהלוואה יכולו אומדן השפעות אינפלציה ועדכוני ריבית במסלולי הריבית המשתנה, בהתאם לתחזיות הנגזרות משוק ההון בהתייחס להתפתחות העתידית של פרמטרים אלה.

הבנק יישם את ההוראה בהיבטים השונים העסקיים והתפעוליים החל מיום 31 באוגוסט 2022.

אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2022. לפרטים נוספים ראה באור 1 לדוחות הכספיים (כללי דיווח ומדיניות חשבונאית).

משבר רוסיה - אוקראינה

בחודש פברואר 2022 החלה מלחמת רוסיה אוקראינה. התמשכות המלחמה, הביאה לתנודות בשווקים ולעלייה במחירי האנרגיה והסחורות בעולם. קיימת אי וודאות בנוגע להמשך התפתחות המלחמה השלכותיה על השווקים ועל הפעילות הכלכלית, לרבות של לקוחות הבנק. הנהלת הבנק עוקבת אחר ההתפתחויות, ותנקוט בפעולות ככל שתידרשנה. הבנק ממשיך במעקב אחר רשימות הסנקציות (בכלל זה הסנקציות הסקטוראליות) שפורסמו בקשר עם עימות זה על ידי ארה"ב, האיחוד האירופי ואנגליה, ומיישם אותן, כחלק ממדיניות ניהול הסיכון שלו.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סקירת נכסי סיכון משוקללים (ov1)

דרישות הון מזעריות ⁽¹⁾		נכסי סיכון משוקללים		
ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 ביוני 2022	ליום 30 בספטמבר 2022	ליום 30 בספטמבר 2022	
27,372	211,684	218,977		סיכון אשראי (גישה סטנדרטית) ⁽²⁾
395	2,117	3,159		סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית) ⁽³⁾
174	1,071	1,393		התאמה בגין סיכון אשראי (CVA) ⁽⁴⁾⁽³⁾
611	4,577	4,887		סכומים מתחת לספי הניכיון (כפופים למשקל סיכון 250%)
28,552	219,449	228,416		סך הכל סיכון אשראי
187	1,843	1,497		סיכון שוק (גישה סטנדרטית)
1,921	14,491	15,369		סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
30,660	235,783	245,282		סך הכל

(1) דרישת הון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בשיעור של 12.5%.

(2) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי, סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לספי הניכיון.

(3) החל מחודש יולי 2022 הובק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 203A, אשראי צד נגדי בהתאם ל-SACCR המעדכנת את אופן חישוב דרישת הון בגין אשראי של צד נגדי. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשינוי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת הון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

השינוי בנכסי הסיכון במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 נובע בעיקר מצמיחת תיק ההלוואות לדירוג גידול באשראי המסחרי וכן מגידול בנכסי סיכון אשראי של צד נגדי והתאמה בגין סיכון אשראי (CVA), מיישום לראשונה של הוראת ניהול בנקאי תקין 203A.

הון ומינוף

הרכב ההון הפיקוחי

להלן תמצית רכיבי ההון הפיקוחי, יחס ההון לרכיבי סיכון של הקבוצה יחסי ההון המזעריים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים:

31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
במיליוני שקלים חדשים			
21,250	21,318	23,541	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
(719) ⁽¹⁾	(781) ⁽¹⁾	(791) ⁽¹⁾	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
21,969	22,099	24,332	הון עצמי רובד 1
7,914	8,169	7,854	הון רובד 2
29,883	30,268	32,186	סך כל הון כולל
218,710	211,706	245,282	סך נכסי סיכון משוקללים
10.04%	10.44%	9.92%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.66%	14.30%	13.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.60%	8.60%	9.61%	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	12.50%	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים

(1) כולל יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד, החל מיום 30 בספטמבר 2020.

בהתאם למדיניות הדיבידנד של הבנק, עומדים יחסי ההון של הבנק בתנאים שנקבעו לחלוקת דיבידנד ליום 30 בספטמבר 2022.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

הרכב ההון הפיקוחי

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2022	2021
	במיליוני שקלים חדשים		
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים			
1	3,573	3,599	3,549
	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1		
2	17,500	19,942	17,574
	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן		
3	(270)	(535)	(240)
	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי		
5	447	535	435
	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)		
6	21,250	23,541	21,318
	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים			
8	87	87	87
	מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי		
9	80	65	85
	נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם		
10	6	-	-
	מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי		
11	(12)	(2)	(13)
	סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן		
14	5	4	4
	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק		
16	-	-	-
	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)		
21	-	-	-
	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1		
25	-	-	-
	מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי		
26	(885)	(945)	(944)
	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾		
a.26	-	-	-
	מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיפים 25 ו-25 ב.ב.		
28	(719)	(791)	(781)
	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1		
29	21,969	24,332	22,099
	הון עצמי רובד 1		
44	-	-	-
	הון רובד 1 נוסף		
45	21,969	24,332	22,099
	הון רובד 1		
הון רובד 2: מכשירים והפרשות			
46	2,006	2,232	2,191
	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו		
47	447	-	447
	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר		
48	3,480	3,296	3,503
	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג' ו-2		
49	-	-	-
	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2		
50	1,981	2,326	2,028
	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפי השפעת המס המתניח		
51	7,914	7,854	8,169
	הון רובד 2 לפני ניכויים		

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
2022		2021	
במיליוני שקלים חדשים			
הון רובד 2: ניכויים			
57	סך כל הניכויים להון רובד 2	-	-
58	הון רובד 2	7,854	7,914
59	סך ההון	30,268	29,883
60	סך נכסי סיכון משוקללים	245,282	218,710
יחסי הון וכריות לשימור הון			
61	הון עצמי רובד 1	9.92%	10.04%
62	הון רובד 1	9.92%	10.04%
63	ההון הכולל	13.12%	13.66%
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
69	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.61%	8.60%
71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	12.50%	12.50%
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
72	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	3	93
73	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	4	4
75	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה	1,747	1,759
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
76	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	1,347	1,981
77	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	2,855	2,533
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי להוראות המעבר			
84	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)	1,195	1,195
85	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה	36	2,334

(1) כולל יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד, החל מיום 30 בספטמבר 2020.

ההון הפיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. הון עצמי רובד 1 כולל את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק ואת זכויות בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות מאוחדות (עודף ההון בחברת הבת אינו מוכר).

בהון עצמי רובד 1 נכללים התאמות פיקוחיות וניכויים מההון - מוניטין, השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים, הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, התאמות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (DVA) והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 בספטמבר 2022 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו. מגבלות על מבנה ההון:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.

גישת הבנק להערכת הלימות הון

מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים בבנק, בהתאם להמלצות וועדת באזל מגדירה שלושה נדבכים להערכת הלימות ההון: הנדבך הראשון (הון מזערי) - דרישות הקצאת הון מינימאלית בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי המחושבת באמצעות מודלים סטנדרטיים. הנדבך השני - תהליך פיקוח ובקרה על הנאותות ההונית, תהליך פנימי להערכת הלימות ההון המתבצע על ידי הבנק (ICAAP) ומלווה בתהליך הערכה פיקוחי (SREP).

הנדבך השלישי - "משמעת שוק" - דרישות הדיווח והגילוי לגוף המפקח ולציבור. ניהול סיכונים יעיל ומקיף מהווה נדבך מרכזי להבטחת יציבותו של הבנק לאורך זמן. תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ובקבוצה נועדו לזהות, לנהל, לנטר, לכמת, למנוע ולהפחית את כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילותו ולתמוך בהשגת יעדי העסקיים. הפעילות העסקית של הבנק והקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוזך מאזניים חושפת את הקבוצה למגוון סיכונים פיננסיים ושינויים שהתממשותם מהווה

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכוני אשראי, לרבות סיכון הריכוזיות, סיכון נזילות, סיכוני שוק וריבית ועוד. לצד הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים כגון: סיכוני ציות ורגולציה, סיכונים תפעוליים, כולל סיכון טכנולוגיית המידע, סיכוני אבטחת מידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים, כגון: סיכוני הסביבה, סיכון מודל עסקי והתחרות בענף.

דרישת יחס הון מזערי

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5%. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות לתתן הלוואות לדיור", התאגיד הבנקאי נדרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1, בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

הוראות רגולטוריות המשפיעות על יחסי הלימות ההון

חוזר ההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון המזעריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור לרכישת דירת מגורים שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרץ 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיור לכל מטרה שהועמדו החל מיום 19 במרץ 2020.

לאורך תקופת המשבר פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה, כאשר ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, פג תוקף הוראת השעה. כמו כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על הלוואות לדיור, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור 1 נקודת האחוז תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן - "הלוואה לכל מטרה").

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שנדרש הבנק לעמוד בו בצירוף דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% מיתרת הלוואות לדיור, ליום 30 בספטמבר 2022, לא יפחת משיעור של 9.62% ויחס ההון הכולל המזערי לא יפחת משיעור של 12.50%.

השפעת היישום של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL)

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL). לפרטים בדבר השפעת יישום ההוראות על ההון הפיקוחי, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

חוזר לעדכון הוראה בדבר הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי SA-CCR

ביום 24 ביולי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בעקבות פרסום של הוראה 203, אשר נכנסה לתוקף החל מיום 1 ביולי 2022, המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 22 במאי 2022 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי. בהתאם לחוזר, הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV) ישוקללו במשקל סיכון מוגבר של 150%. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר עדכון אופן חישוב יחס ההחזר להכנסה (PTI), ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הנפקה ופדיון כתבי התחייבות נדחים מסוג CoCo, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר דיבידנד, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

יחס המינוף

הבנק מיישם את כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף, המאמצת את המלצות ועדת באדל לעניין יחס המינוף שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי.

ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

יחס המינוף של הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינו 5.26%, לעומת 5.18% ביום 31 בדצמבר 2021.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

להלן פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 בספטמבר 2021	ליום 30 בספטמבר 2022	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
392,271	379,563	429,767	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
333	992	89	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
29,729	29,335	30,465	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים ⁽¹⁾
1,617	1,665	2,535	התאמות אחרות
423,950	411,555	462,856	חשיפה לצורך יחס המינוף

(1) המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומי שווי ערך אשראי, בהתאם לכללי המדידה של הלימות ההון (באזל).

גילוי על יחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 בספטמבר 2021	ליום 30 בספטמבר 2022	רכב החשיפות ויחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)
			חשיפות מאזניות
387,501	377,270	420,652	נכסים במאזן
(173)	(172)	(152)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
387,328	377,098	420,500	סך חשיפות מאזניות
			חשיפות בגין נגזרים
3,808	2,978	5,436	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
1,542	1,690	4,750	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
(1,638)	(1,297)	(1,638)	ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים
-	-	-	רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח
249	258	283	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	-	קידוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
3,961	3,629	8,831	סך חשיפות בגין נגזרים
			חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
2,932	1,493	3,060	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קידוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
2,932	1,493	3,060	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
			חשיפות חוץ מאזניות אחרות
105,760	101,894	104,706	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(76,031)	(72,559)	(74,241)	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
29,729	29,335	30,465	פריטים חוץ מאזניים
			הון וסך החשיפות
21,969	22,099	24,332	הון רובד 1
423,950	411,555	462,856	סך החשיפות
			יחס מינוף
5.18%	5.37%	5.26%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218
4.50%	4.50%	4.50%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סיכון אשראי

פרק זה דן בסיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של ועדת באזל וה-FSB, כאשר מבנה הפרק וסדר הנושאים (תוך שהם מותאמים לאופי הפעילות בבנק), גם הם בהתאם לאותן הדרישות.

פרק סיכון אשראי של צד נגדי להלן כולל גילויים איכותיים וכמותיים על דרישת ההון בגין סיכון זה והתאמה לדרישות ההון בגין סיכון אשראי (CVA). סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך, הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון אשראי ראה פרק סיכון אשראי בדוח הסיכונים לשנת 2021 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

30 בספטמבר 2022				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
393,251	2,807	393,014	3,044	חובות, למעט אגרות חוב
11,345	-	11,345	-	איגרות חוב
101,364	186	101,550	-	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
505,960	2,993	505,909	3,044	סך הכל

30 בספטמבר 2021				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
353,185	2,164	352,582	2,767	חובות, למעט אגרות חוב
13,377	-	13,377	-	איגרות חוב
100,778	208	100,908	78	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
467,340	2,372	466,867	2,845	סך הכל

31 בדצמבר 2021				
יתרות ברוטו ⁽¹⁾				
יתרה נטו	הפרשות להפסדי אשראי	אחרים	לא צוברים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
363,161	2,104	362,598	2,667	חובות, למעט אגרות חוב
13,755	-	13,755	-	איגרות חוב
104,257	211	104,387	81	חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾
481,173	2,315	480,740	2,748	סך הכל

(1) יתרות ברוטו בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים של פריטים מאזניים וחוזי מאזניים, היוצרים חשיפה לסיכון אשראי לפי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203.

(2) חשיפות חוץ מאזניות הינן לפני מקדמי המרה לאשראי (CCF)

פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור בהתאם למודל ה-CECL. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2022. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים (כללי דיווח ומדיניות חשבונאית).

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

שיטות להפחתת סיכון אשראי (CR3)

ליום 30 בספטמבר 2022									
מובטחים					לא מובטחים				
מזה: על ידי נגזרי אשראי		מזה: על ידי ערבויות פיננסיות		מזה: על ידי בטחון		מזה:	סך הכל	סך הכל	
מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	7,511	7,560	10,301	34,808	17,812	42,368	351,716	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	11,345	אגרות חוב
-	-	7,511	7,560	10,301	34,808	17,812	42,368	363,061	סך הכל
-	-	165	459	82	137	248	596	2,259	מזה: לא צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
ליום 30 בספטמבר 2021									
מובטחים					לא מובטחים				
מזה: על ידי נגזרי אשראי		מזה: על ידי ערבויות פיננסיות		מזה: על ידי בטחון		מזה:	סך הכל	סך הכל	
מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	2,096	7,977	8,244	28,468	10,340	36,445	317,011	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	13,377	אגרות חוב
-	-	2,096	7,977	8,244	28,468	10,340	36,445	330,388	סך הכל
-	-	260	452	30	53	291	505	2,153	מזה: לא צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
ליום 31 בדצמבר 2021									
מובטחים					לא מובטחים				
מזה: על ידי נגזרי אשראי		מזה: על ידי ערבויות פיננסיות		מזה: על ידי בטחון		מזה:	סך הכל	סך הכל	
מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח	יתרה מאזנית	מזה: סכום מובטח ⁽²⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	סך הכל יתרה מאזנית ⁽¹⁾	
-	-	1,876	7,968	8,281	27,452	10,157	35,420	329,532	חובות, למעט אגרות חוב
-	-	-	-	-	-	-	-	13,755	אגרות חוב
-	-	1,876	7,968	8,281	27,452	10,157	35,420	343,287	סך הכל
-	-	138	327	15	19	154	346	2,034	מזה: לא צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר

(1) יתרה מאזנית בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים ולאחר הפרשות להפסדי אשראי.
 (2) יתרה מאזנית של חלק מסכום החובות שמובטח בבטחון, ערבות או נגזר אשראי, לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סיכון האשראי לפי הגישה הסטנדרטית

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (CR5)⁽²⁾⁽⁴⁾

סך הכל חשיפות אשראי (לאחר מקדמי המרה והפחתת ביטחונות)	אחר	150%	100%	75%	60%	50%	35%	20%	0%	סוגי נכסים/משקל סיכון
100,018	-	-	15	-	-	-	-	106	99,897	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,054	-	-	4	-	-	68	-	1,824	158	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
5,175	-	-	178	-	-	578	-	4,419	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח) חברות ניירות ערך
1,292	-	-	-	-	-	-	-	1,292	-	תאגידים
79,792	306	4,705	61,997	-	-	373	-	12,411	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
27,061	-	-	-	27,061	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
13,188	-	-	4	13,184	-	-	-	-	-	בביטחון נכס למגורים
186,235	-	-	6,629	25,741	49,458	44,416	59,991	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,105	-	-	5,105	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
5,328	-	2,055	3,273	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
7,092	266	407	3,421	-	-	-	-	-	2,998	מזה: בגין מניות
473	-	194	279	-	-	-	-	-	-	
432,340	572	7,167	80,626	65,986	49,458	45,435	59,991	20,052	103,053	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2021										
105,894	-	-	14	-	-	-	-	84	105,796	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,058	-	-	2	-	-	9	-	1,801	246	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
3,355	-	-	149	-	-	624	-	2,582	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח) חברות ניירות ערך
702	-	-	-	-	-	-	-	702	-	תאגידים
62,039	-	-	56,433	-	-	458	-	5,148	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
24,772	-	-	1	24,771	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
12,300	-	-	3	12,297	-	-	-	-	-	בביטחון נכס למגורים
168,899	-	-	1,130	35,279	35,035	40,869	56,586	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
6,535	-	-	6,535	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
2,797	-	1,315	1,482	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
6,308	4	242	3,547	-	-	-	-	-	2,515	מזה: בגין מניות
663	-	195	468	-	-	-	-	-	-	
395,659	4	1,557	69,296	72,347	35,035	41,960	56,586	10,317	108,557	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2021										
105,929	-	-	82	-	-	-	-	82	105,765	ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית
2,932	-	-	2	-	-	6	-	2,756	168	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
5,035	-	-	159	-	-	614	-	4,262	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח) חברות ניירות ערך
763	-	-	-	-	-	-	-	763	-	תאגידים
65,701	-	-	58,855	-	-	420	-	6,426	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
25,474	-	-	-	25,474	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
12,589	-	-	5	12,584	-	-	-	-	-	בביטחון נכס למגורים
175,304	-	-	1,515	34,787	39,247	42,318	57,437	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
6,022	-	-	6,022	-	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
2,410	-	1,290	1,120	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
6,122	4	312	3,492	-	-	-	-	-	2,314	מזה: בגין מניות
686	-	194	492	-	-	-	-	-	-	
408,281	4	1,602	71,252	72,845	39,247	43,358	57,437	14,289	108,247	סך הכל

(4) היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוב-מאזניות המשקפות סיכון אשראי, זאת למעט סכומי מסים נדחים והשקעות בתאגידים פיננסיים מתחת לספי הניכוי (הכפופים למשקל סיכון 250%), חשיפות בגין סיכון אשראי צד נגדי וחשיפות איגוח.

(2) היתרות משקפות את סכומי החשיפה הפיקוחיים, בניכוי הפרשות ומחיקות, לאחר מקדמי המרה לאשראי ולאחר שיטות להפחתת סיכון אשראי.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סיכון אשראי של צד נגדי

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)

ליום 30 בספטמבר 2022					
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף	
2,774	8,507	1.4	4,353	5,192	הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי של צד נגדי SA-CCR (עבור נגזרים) ⁽⁴⁾
229	404		-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
3,003	8,911		4,353	5,192	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021				
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף	
1,280	1,841	1,695	1,232	שיטת החשיפה הנוכחית
93	93	-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
1,373	1,934	1,695	1,232	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021				
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	חשיפה פוטנציאלית עתידית	עלות שחלוף	
928	2,271	1,677	2,097	שיטת החשיפה הנוכחית
136	157	-	-	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)
1,064	2,428	1,677	2,097	סך הכל

הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)

ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2021	
נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות	נכסי סיכון	חשיפה לאחר הפחתת ביטחונות
1,393	7,853	494	1,637	529	1,931

סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

(4) החל מחודש יולי 2022 הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין A203, אשראי צד נגדי בהתאם ל-SACCR המעדכנת את אופן חישוב דרישת הון בגין אשראי של צד נגדי. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון (CCR3)

ליום 30 בספטמבר 2022				תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	20%	0%	
-	-	-	-	ריבנויות
31	-	31	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
1,309	-	1,309	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
4,883	-	4,883	-	חברות ניירות ערך
2,292	2,292	-	-	תאגידים
13	13	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
-	-	-	-	נכסים אחרים
8,528	2,305	6,223	-	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021				תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	20%	0%	
2	-	-	2	ריבנויות
1	-	1	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
729	-	729	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
0	-	-	-	חברות ניירות ערך
1,105	718	387	-	תאגידים
4	4	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
0	-	-	-	נכסים אחרים
1,841	722	1,117	2	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021				תיק פיקוחי/משקל סיכון
סך חשיפת אשראי	100%	20%	0%	
11	-	-	11	ריבנויות
1	-	1	-	ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית
763	-	763	-	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח)
672	-	672	-	חברות ניירות ערך
817	411	406	-	תאגידים
7	7	-	-	תיקים קמעונאיים פיקוחיים
-	-	-	-	נכסים אחרים
2,271	418	1,842	11	סך הכל

(1) החל מחודש יולי 2022 הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין A203, אשראי צד נגדי בהתאם ל-SACCR המעדכנת את אופן חישוב דרישת ההון בגין אשראי של צד נגדי. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

הרכב הביטחון בגין חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR5)⁽¹⁾

ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽²⁾					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך		בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים			
שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	לא מנותק	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	
		מנותק	לא מנותק	מנותק	
1,512		365		336	מזומן - מטבע מקומי
3		2,280		1,199	מזומן - מטבעות אחרים
6					חוב ריבוני מקומי
-				-	חוב ריבוני אחר
-				-	חוב של סוכנות ממשלתית
2					אגרות חוב קונצרניות
219					מניות
-				-	בטחון אחר
1,742		2,645		1,535	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך		בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים			
שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	לא מנותק	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	
		מנותק	לא מנותק	מנותק	
1,592		11		858	מזומן - מטבע מקומי
3		931		523	מזומן - מטבעות אחרים
33				152	חוב ריבוני מקומי
-				2	חוב ריבוני אחר
-				-	חוב של סוכנות ממשלתית
23				54	אגרות חוב קונצרניות
184				376	מניות
-				-	בטחון אחר
1,835		942		1,965	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021					
בטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך		בטחון שמשמש בעסקאות נגזרים			
שווי הוגן של בטחון שהופקד	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	שווי הוגן של בטחון שהופקד	לא מנותק	שווי הוגן של בטחון שהתקבל	
		מנותק	לא מנותק	מנותק	
1,051				666	מזומן - מטבע מקומי
3				1,007	מזומן - מטבעות אחרים
12				15	חוב ריבוני מקומי
-				-	חוב ריבוני אחר
-				-	חוב של סוכנות ממשלתית
8				6	אגרות חוב קונצרניות
369				743	מניות
-				-	בטחון אחר
1,443				2,437	סך הכל

(1) הסכומים מתייחסים לבטחונות שהופקדו או התקבלו בגין חשיפות הנובעות מסיכון אשראי של צד נגדי שקשורות לעסקאות נגזרים או לעסקאות מימון ניירות ערך, לרבות עסקאות שסולקו באמצעות צד נגדי מרכזי (CCP)

(2) החל מחודש יולי 2022 הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין A203, אשראי צד נגדי בהתאם ל-SACCR המעדכנת את אופן חישוב דרישת ההון בגין אשראי של צד נגדי. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סיכון שוק

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה). לבנק אין חשיפה לסחורות וחשיפתו למניות איננה מהותית, כך שהחשיפה העיקרית שלו לסיכון השוק נובעת מסיכון הבסיס - הסיכון הקיים כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במטבע או מגזרי הצמדה שונים, ומסיכון הריבית (Interest Rate Risk), שהינו הסיכון לרווחי הבנק ולהון הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות שונות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הוגן).

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק ראה פרק סיכון שוק בדוח הסיכונים לשנת 2021 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק בגישה הסטנדרטית

להלן רכיבי דרישת ההון תחת הגישה הסטנדרטית לסיכון שוק (במיליוני שקלים חדשים):

נכסי סיכון ליום			מוצרים ישירים
31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
2,037	1,762	1,177	סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
40	36	45	סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
178	309	229	סיכון שער חליפין
-	-	-	סיכון סחורות
-	-	-	אופציות
13	8	46	גישת דלתה-פלוס
-	-	-	איגוח
2,268	2,115	1,497	סך הכל

היקף החשיפה בתיק הסחיר הינו נמוך ומרביתו נובע מסיכון ריבית.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

סיכון נזילות

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון הנזילות הוא סיכון מהותי וייחודי בשל הצורך להגיב אליו תוך פרק זמן קצר ככל הניתן. התרחשות הסיכון עלולה לגרום הפסדים גדולים לבנק, ואף להוביל לקריסתו. לפרטים נוספים בדבר סיכון נזילות ראה פרק סיכון נזילות בדוח הסיכונים לשנת 2021 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות (Liquidity)

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	
84,602		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
11,101	167,813	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
2,244	44,871	פיקדונות יציבים
7,119	64,985	פיקדונות פחות יציבים
1,739	57,957	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
61,834	94,318	מימון סיונאי בלתי מובטח, מזה:
907	3,628	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים
59,668	89,430	בנקאיים קואופרטיביים
1,259	1,259	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
313	-	חובות לא מובטחים
50,437	147,273	מימון סיונאי מובטח
42,192	42,192	דרישות נזילות נוספות, מזה:
5,002	61,369	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	קווי אשראי ונזילות
3,243	43,712	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
123,686	409,404	מחויבויות מימון מותנות אחרות
		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
409	2,612	הלוואות מובטחות
11,614	16,621	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
40,754	43,177	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
52,777	62,410	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
84,602		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
70,909		יחס כיסוי נזילות (%)
119		

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון השלישי של שנת 2022 היו 77
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרימים נכנס יוצא (לגבי תזרימים נכנסים יוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרימים נכנס יוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾	סך ערך משוקלל ⁽³⁾	
(ממוצע)	(ממוצע)	
סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה		
סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)		
תזרימי מזומנים יוצאים		
		פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
10,122	154,120	פיקדונות יציבים
2,183	43,655	פיקדונות פחות יציבים
6,418	59,746	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
1,522	50,719	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
62,300	95,221	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידיים בנקאיים
837	3,346	קואופרטיביים
60,400	90,811	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
1,064	1,064	חובות לא מובטחים
439	-	מימון סיטונאי מובטח
26,049	117,074	דרישות נזילות נוספות, מזה:
17,220	17,220	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
5,802	64,081	קווי אשראי ונזילות
538	538	מחויבויות מימון מותנות אחרות
98,911	366,415	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
תזרימי מזומנים נכנסים		
		הלוואות מובטחות
572	1,654	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
9,687	12,722	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
15,973	20,737	
26,232	35,114	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		
91,377		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
72,679		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
126		יחס כיסוי נזילות (%)

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדוח, מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון השלישי של שנת 2021 הינו 73
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס יוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס יוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	
		סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
		פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
10,159	153,821	פיקדונות יציבים
2,168	43,357	פיקדונות פחות יציבים
6,493	60,520	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
1,498	49,944	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
60,532	94,073	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים
914	3,657	קואופרטיביים
58,848	89,646	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
769	769	חובות לא מובטחים
210	-	מימון סיטונאי מובטח
27,593	116,545	דרישות נזילות נוספות, מזה:
18,791	18,791	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
5,707	61,900	קווי אשראי ונזילות
669	669	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
2,426	35,185	מחויבויות מימון מותנות אחרות
98,494	364,439	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
		הלוואות מובטחות
294	1,544	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
10,174	13,603	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
17,485	23,156	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
27,953	38,303	
		סך ערך מתואם⁽⁴⁾
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
		יחס כיסוי נזילות (%)
		88,141
		70,541
		125

- (1) מידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון הרביעי של שנת 2021 הינו 79.
- (2) ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלבנטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק. הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) הינם נכסים ברמה 1, המאופיינים ברמת סחירות גבוהה ורמת סיכון נמוכה, אלו כוללים - מזומנים, עובר-ושב ופיקדונות בבנקים מרכזיים, איגרות חוב של ריבונות בעלות משקל סיכון 0% ואיגרות חוב של מדינת ישראל. עיקר תזרימי המזומנים היוצא הינו כנגד מימון סיטונאי בלתי מובטח - פיקדונות שהופקדו בבנק על ידי תאגידים וגופים פיננסיים וכן תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים. עיקר תזרימי המזומנים הנכנס הינו בגין תקבולי אשראי וכן תזרימים נכנסים בגין חשיפה לנגזרים.

היחס נע בצורה מחזורית ברובה, הניתנת לחיזוי לפי אומדנים פנימיים של הבנק. הגורם המרכזי המשפיע, לאורך זמן, על התפתחות היחס הוא הצמיחה בפעילות הבנק, הן בצד גיוס וניהול מבנה המקורות והן בצד הגידול בשימושים. קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים במהלך החודש בשל פעילות שוטפת של לקוחות וכן תחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרי שקל/מטבע חוץ.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)

להלן פירוט נכסים נזילים לפי רמות כנדרש בהוראה 221 (במיליוני שקלים חדשים):

2021	2022	2021	2022	
88,633	84,349	90,792	81,267	נכסי רמה 1
112	30	112	30	נכסי רמה 2א
-	-	-	-	נכסי רמה 2ב
88,745	84,379	90,904	81,297	סך הכל HQLA

קיימת מגבלה רגולטורית על סניף לוס אנג'לס לגבי השימוש ברזרבת הנזילות בישות זו, תרחישי הבנק מניחים שימוש בנזילות הסניף בהתחשב במגבלה.

הרכב נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים:

ליום 30 בספטמבר 2022			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
88,602	2,563	91,165	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
9,760	234	9,994	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,854	-	1,854	אגרות חוב של אחרים בישראל
998	320	1,318	אגרות חוב של ממשלות זרות
537	-	537	אגרות חוב של אחרים זרים
299,739	4,365	304,104	אשראי לציבור, נטו
401,490	7,482	408,972	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2021			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
91,908	2,958	94,866	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
10,547	798	11,345	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,284	-	1,284	אגרות חוב של אחרים בישראל
679	262	941	אגרות חוב של ממשלות זרות
496	19	515	אגרות חוב של אחרים זרים
255,934	3,808	259,742	אשראי לציבור, נטו
360,848	7,845	368,693	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2021			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד	סך היתרה במאזן	
92,445	1,244	93,689	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
9,549	872	10,421	אגרות חוב של ממשלת ישראל
1,372	-	1,372	אגרות חוב של אחרים בישראל
1,779	256	2,035	אגרות חוב של ממשלות זרות
460	19	479	אגרות חוב של אחרים זרים
264,822	6,606	271,428	אשראי לציבור, נטו
370,427	8,997	379,424	סך הכל

(1) סווג מחדש.

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

התפתחויות ביחס כיסוי הנזילות

הבנק שמר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (על בסיס מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2022 הסתכם ב-119%, בדומה ליחס בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2022. במהלך רבעון זה, לא נרשמו חריגות ממגבלות היחס.

יחס מימון יציב נטו (LIQ2)

יחס מימון יציב נטו

ביום 21 ביוני 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס כפי שנקבע ברפורמת באזל III של ועדת באזל (BCBS).

בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה תאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. בהתאם לדרישות ההוראה, יחס המימון יציב נטו צריך להיות שווה או גדול ל-100%, על בסיס שוטף.

בהתאם להוראה, "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

להלן פרטים בדבר יחס מימון יציב נטו⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים) ליום 30.09.2022:

א	ב	ג	ד	ה	ערך משוקלל
ללא מועד	עד 6 חודשים	מ-6 חודשים עד שנה	שנה או יותר	ערך משוקלל	פרטי מימון יציב זמין (AFS)
פירעון (1)	6 חודשים	עד שנה	שנה או יותר	ערך משוקלל	
27,157	156	18	4,928	32,094	הון:
27,157	-	-	1,360	28,518	הון פיקוחי
-	156	18	3,568	3,577	מכשירי הון אחרים
-	135,964	12,661	8,729	144,961	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
-	47,480	1,909	1,362	48,282	פיקדונות יציבים
-	88,484	10,752	7,367	96,680	פיקדונות פחות יציבים
-	152,285	19,354	57,081	102,493	מימון סיטונאי
-	3,847	-	-	1,924	פיקדונות לצרכים תפעוליים
-	148,437	19,354	57,081	100,570	מימון סיטונאי אחר
-	3,138	-	-	-	התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית
205	6,506	4,395	3,986	6,184	התחייבויות אחרות:
-	-	7,593	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
205	6,506	4,395	3,986	6,184	כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל
-	-	-	-	285,733	סך מימון יציב זמין (AFS)
-	-	-	-	422	פרטי מימון יציב נדרש (RSF)
-	-	-	-	-	סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)
-	-	-	-	-	פיקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות
-	84,829	23,029	224,459	229,853	הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם:
-	-	-	-	-	הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1
-	17,723	8,527	17,408	24,330	הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן ושאינן מובטחות
-	59,195	5,839	28,354	56,015	הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבניות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי
-	2	3	79	54	מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203

דוח סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2022

א	ב	ג	ד	ה	
ללא מועד פירעון (1)	עד 6 חודשים	מ-6 חודשים עד שנה	שנה או יותר	ערך משוקלל	
-	7,894	8,606	178,677	149,454	הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא שנפרעות כסדרן, מזה:
-	3,016	3,247	53,357	37,813	מזה: עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203
-	18	56	21	55	ניירות ערך שאינם בכשל ושאין כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה
-	3,138	-	-	-	נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית
1,861	867	521	6,912	11,240	נכסים אחרים:
-	-	-	-	-	סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב
-	-	1,020	1,020	1,020	נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)
-	-	8,701	55	55	נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
-	-	4	4	4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו
1,861	867	521	6,912	10,161	כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל
-	-	106,571	4,681	4,681	פריטים חוץ מאזניים
-	-	-	-	246,196	סך מימון יציב נדרש (RSF)
-	-	-	-	116	יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)

(1) פריטים שדווחו במסגרת הטור "ללא מועד פירעון" הינם פריטים ללא מועד פירעון מוגדר.

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס מימון יציב נטו

יחס מימון יציב נטו, על בסיס מאוחד ליום 30.09.2022 עמד על 116%, לעומת 114% ביום 30.06.2022. העלייה ביחס נובעת מגידול רבעוני בסך המימון היציב הזמין (בעיקר בסעיפי פיקדונות מיחידים ומעסקים קטנים ומימון סיטונאי), אשר היה גבוה יותר מהגידול הרבעוני בסך המימון היציב הנדרש (בעיקר בסעיפי אשראי).

תנודתיות היחס על פני הרבעון הינה נמוכה, כאשר הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס מימון יציב נטו הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק לפי תקופת המימון, סוג המימון והצד הנגדי. בצד המקורות - התחייבויות ארוכות טווח יציבות יותר מהתחייבויות קצרות טווח, וכן מימון מלקוחות קמעוניים ועסקים קטנים הינו יציב יותר מאשר מימון סיטונאי בעל מועד פירעון זהה. התקצרות של מקורות ארוכים בהיקפים גבוהים (כגון כתבי התחייבויות נדחים) לטווח של מתחת לשנה הינו גורם המשפיע על תוצאות היחס, אך היות ומדובר במקור מימון אשר הינו בדרך כלל בעל תקופות לפירעון מפורזות ההשפעה על תוצאות היחס אינה מהותית. בצד השימושים - סוג הנכס, תקופת ואיכות הנכס וערך הנזילות קובעים את הסכום של מימון יציב נדרש.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוח הסיכונים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוח הסיכונים :

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחיש קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.
	HQLA - High Quality Liquid Assets - נכסים נזילים באיכות גבוהה, אשר ניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות, תוך הפסד ערך קטן או ללא הפסד בתרחיש קיצון.
	PD (Probability Of Default) - ההסתברות באחוזים שלווה יכנס לכשל בתוך זמן מוגדר.
	LGD (Loss Given Default) - שיעור ההפסד מהאשראי במידה והלקוח יכנס לכשל.
ב	באזל - באזל II / באזל III - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף והון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
ס	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדיירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדיירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.

מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

א	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים.
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין.
	חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנדקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
	מכשיר פיננסי חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
נ	נגזר - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.

מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרימי המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.
------------	---

נ	C
נגזרים, 10, 15, 17, 26, 29, 33	9, Cost Income Ratio
ניירות ערך, 1, 7, 11, 12, 18	
נכסי סיכון, 8, 15, 33	א
	אשראי, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 29, 33
ס	ד
סיכון אסטרטגי, 12	דיבידנד, 15
סיכון אשראי, 5, 12, 14, 17, 20, 21, 22, 23, 33	
סיכון חוצה גבולות, 12	
סיכון סוניסיון, 12, 18	ה
סיכון נדילות, 12, 18, 27	חון, 5, 6, 9, 12, 15, 17, 18, 23, 33
סיכון ציות ורגולציה, 11, 12	חון עצמי, 9, 17, 18, 33
סיכון ריבית, 12, 26	הלבנת חון, 12
סיכון שוק, 17, 26, 33	הלוואות לדיוור, 9, 14, 18, 20, 33
סיכון תפעולי, 17, 33	הפרשה להפסדי אשראי, 20, 33
ע	ו
עמלות, 33	יחס המינוף, 5, 9, 18, 19
ענפי משק, 20	
ש	מ
שווי הוגן, 17, 26, 33	מיסון, 5, 9, 18, 27, 29, 31, 32